

BANKA ZA RAZVOJ SAVETA EVROPE

Zemlje članice Banke za razvoj Saveta Evrope

AKTIVNOSTI BANKE

BANKA ODOBRAVA KREDITE U SLEDEĆIM OBLASTIMA:

SOCIJALNA INTEGRACIJA

- pomoć izbeglim licima, migrantima i raseljenim licima,
- rešavanje problema smeštaja ovih lica,
- otvaranje radnih mesta,
- poboljšanje uslova života u gradskim oblastima i modernizacija ruralnih oblasti.

EKOLOGIJA

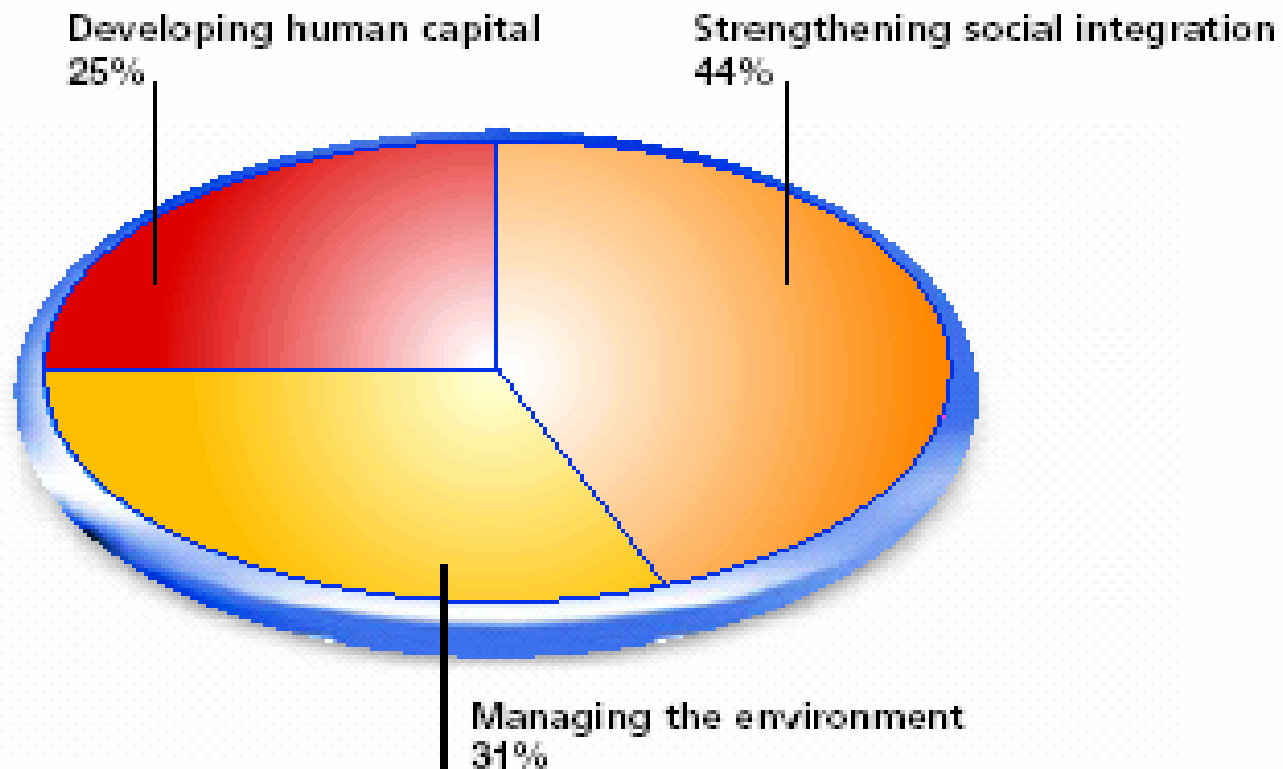
- prirodne i ekološke katastrofe i preventivne akcije,
- zaštita životne sredine,
- očuvanje istorijskog i kulturnog nasleđa.

RAZVOJ HUMANIH RESURSA

- obrazovanje,
- zdravstvo.

Oblasti ulaganja CEB u periodu 1999-2003

Loans disbursed from 1999 to 2003 - Breakdown by line of action

PRINCIPI FUNKCIONISANJA

- učešće banke u projektu ne može preći 50% ukupnih troškova, a ostatak može da se finansira od strane drugih kofinansijera po osnovu partnerstva,
- usaglasenost sa nacionalnim i međunarodnim propisima o poštovanju finansijskih obaveza,
- prijave za zajam podnosi država članica, bez obzira da li za njega aplicira država ili pravno lice,
- projekat je baziran na studiji o izvodljivosti, koja definiše socio-ekonomski uticaj i tehničke aspekte projekta,
- poštovanje životne sredine na osnovu međunarodnih konvencija i u skladu sa standardima kvaliteta.

VRSTE PROJEKATA

- **INDIVIDUALNI PROJEKTI (IP)**
obuhvataju samo jedan konkretan projekat ili jedno polje akcije
- **SEKTORSKI PROJEKTI (SP)**
ulaze u nacionalni ili regionalni projekat razvoja određenog sektora. Oni se sastoje od nekoliko projekata u jednoj oblasti, osim prirodnih katastrofa
- **MULTI PROJEKTI (MP)**
sastoje se od nekoliko projekata, bez obzira na sektor koji je u pitanju; dozvoljavaju postojanje više beneficijara preko jednog korisnika zajma.

FINANSIJSKE OPERACIJE

➤ ZAJMOVI

Odobravaju se direktno zajmoprimcu odgovornom za implementaciju projekta (država, organ lokalne samouprave), ili finansijskoj instituciji u slučaju grupisanih projekata koji objedinjava više korisnika,

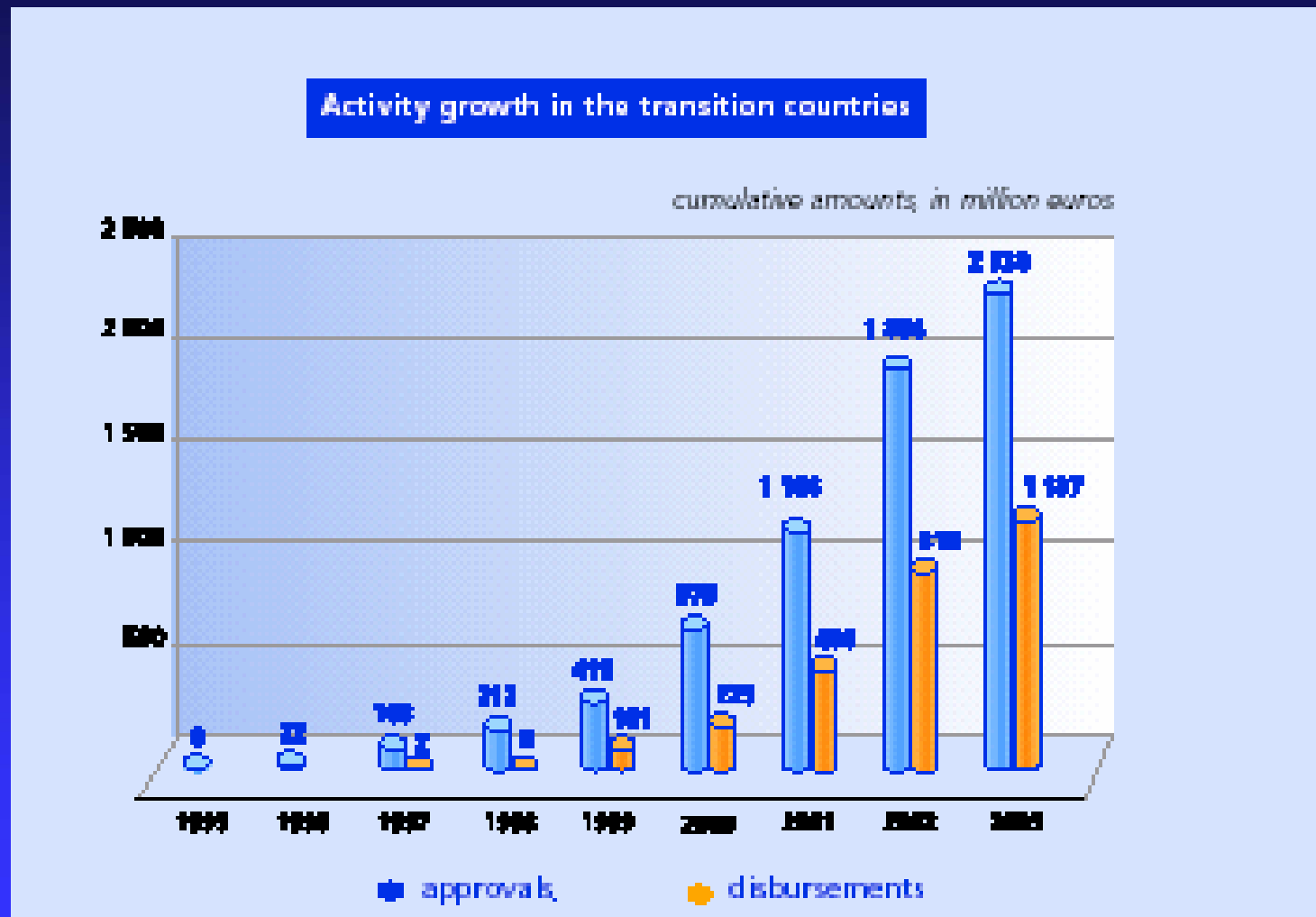
➤ GARANCIJE

Daju se u vezi sa zajmovima koje odobravaju drugi izvori finansiranja.

ODOBRENI PROJEKTI

- **BUGARSKA:** poboljšanja u sektoru zdravstva (**11 mil EUR**)
- **NEMAČKA:** borba protiv nezaposlenosti (**100 mil EUR**)
- **MAĐARSKA:** rekonstrukcija nakon poplava (**90 mil EUR**)
- **LITVANIJA:** pomoć za izbeglice i migrante (**9.7 mil EUR**)
- **POLJSKA:** rekonstrukcija posle poplava i prevencija poplava (**97 mil EUR**)
- **SLOVENIJA:** rekonstrukcija posle zemljotresa (**4.6 mil EUR**)
- **ŠPANIJA:** izgradnja i renoviranje škola (**62 mil EUR**)
- **TURSKA:** rekonstrukcija posle zemljotresa (**263 mil EUR**); rekonstrukcija Izmira (**34 mil EUR**)

Rast investicija CEB u zemljama u tranziciji

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA

1. Projekti na teritoriji Evropske Unije
 2. Projekti u zemljama koje nisu članice Evropske Unije (države koje treba da pristupe Uniji)
 3. Projekti van teritorije EU: države koje nisu članice EU u regionu Sredozemlja; Afrika, Karibi, zemlje Pacifika (ACP), Južna Afrika i OCT; Azija i Latinska Amerika; države Balkana.

Prioritetne kreditne aktivnosti

1. Regionalni razvoj i ekonomska i socijalna kohezija unutar Unije,
2. Ispunjavanje "Inicijative inovacija 2000",
3. Ekološka zaštita i poboljšanje kvaliteta života,
4. Priprema zemalja za pristup EU članstvu,
5. Razvoj zajednice i politika saradnje u državama partnerima.

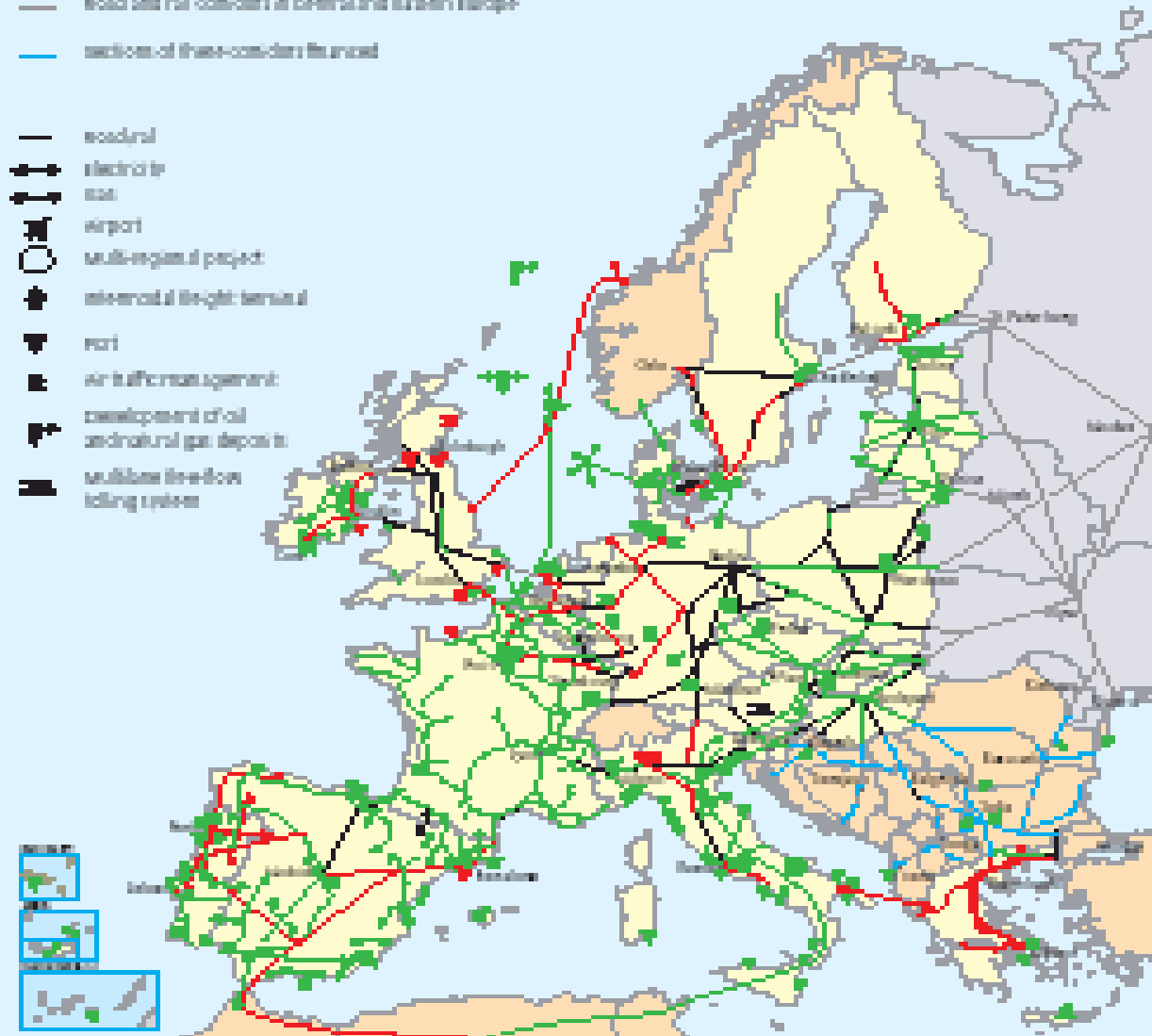
Definisana je i politika:

- finansiranja MSP putem globalnih zajmova i preduzimanje kapitalnih operacija,
- transevropske transportne i energetske mreže (TEM),
- formiranja ljudskog kapitala.

EBF operations in support of Trans-European Networks and corridors in neighbouring countries 1993-2004

- world trans-european networks (TENs)
- sections of these TENs for which financing has been committed
- other infrastructure and networks financed with subsequent dimension
- road and rail corridors in central and eastern Europe
- sections of these corridors financed

- road/rail
- electricity
- gas
- airport
- multi-regional project
- international flight terminal
- port
- air traffic management
- development of oil and natural gas deposits
- multiple free-flow tolling system

GLOBALNI ZAJMOVI

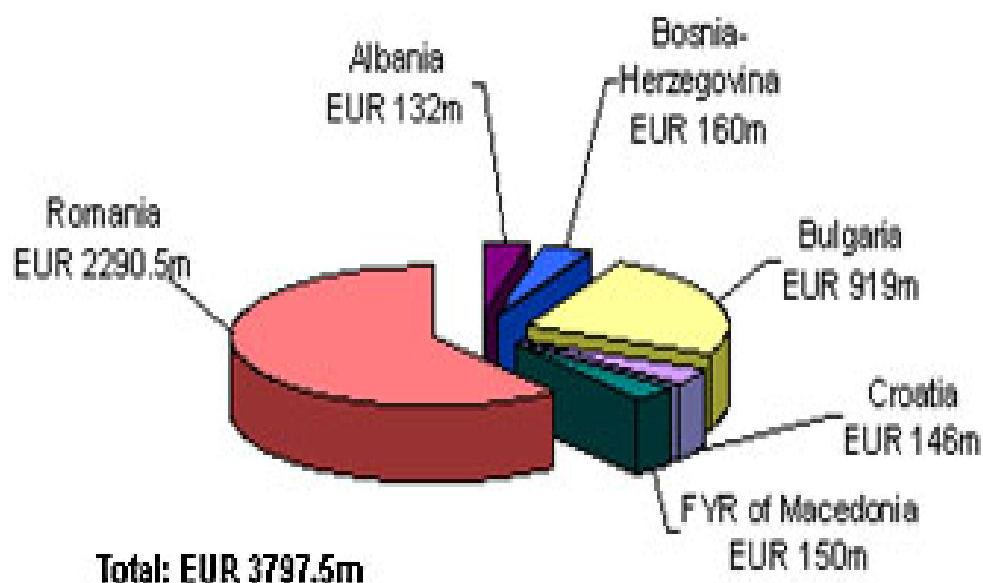
- Odobravaju se bankama, koje kao posrednici odobravaju zajmove za male i srednje investicione projekte
- Kao korisnici ovih zajmova mogu se pojaviti **lokalne samouprave** ili preduzeća sa manje od 500 zaposlenih, za projekte u vrednosti **do 25 miliona evra**.
- Maksimalni iznos odobrenih kredita može biti **do 12,5 miliona evra** i iznos zajma ne može preći 50% od ukupne vrednosti investicije. Period otplate kredita je 5 do 12 godina, a u izuzetnim slučajevima do 15 godina.
- Kredit se može dobiti direktnim apliciranjem kod posredničke banke.

INDIVIDUALNI ZAJMOVI

- Korisnici ovih zajmova mogu biti iz **javnog i privatnog sektora**, uključujući i banke.
- EIB-a direktno odobrava zajmove kada investicioni projekat prelazi iznos od **25 miliona evra**, odnosno kada 50% od ukupne vrednosti projekta prelazi navedeni iznos.
- Period otplate kredita iznosi **do 12 godina**, a za infrastrukturne projekte **20 godina**, ili više u izuzetnim slučajevima.
- Otplata zajmova se obično vrši **polugodišnje**, ili **godišnje**, a može se odobriti i grejs period za vreme trajanja konstrukcije faze projekta.

Ulaganja Evropske investicione banke u JIE

**EIB Signed Operations in South-Eastern Europe
until November 2001**

APEKS GLOBALNI KREDITI

za mala i srednja preduzeća

- Državna zajednica SCG (zajmoprimac) i Narodna banka Srbije (agent) potpisale su sa EIB-om, 16. jula 2002. godine, sporazum o Apex globalnom kreditu u iznosu od € 20.000.000.
- Nakon uspešne realizacije ove kreditne linije 11.06.2004. godine potpisana je nova kreditna linija sa EIB-om u iznosu od € 45.000.000

Koje delatnosti se kreditiraju?

- industrija (uključujući i agroindustriju), sektor usluga i turistički projekti koji se realizuju od strane privatnih ili javnih preduzeća, malih i srednjih.
- projekti infrastrukture koji se realizuju od strane opštine i privatnog ili javnog preduzeća bilo koje veličine u sektorima: **energetike, zaštite životne sredine, lokalnih puteva, lokalnih telekomunikacija, gradskog prevoza, vodovoda i kanalizacije.**
- Projekti u oblasti zdravstva i obrazovanja mogu se takođe uzeti u obzir.

KREDITNA LINIJA EIB

- okvirni iznos kreditne linije: € 45.000.000;
- minimalni iznos kredita: € 40.000;
- rok otplate kredita: do 12 godina, dok je za infrastrukturne projekte rok otplate do 15 godina;
- grace period: od 1-3 godine za projekte MSP, za infrastrukturne projekte do 5 godina;
- kamatna stopa: EURIBOR uvećan za 3,9% na godišnjem nivou (trenutno oko 6% godišnje);
- namena: finansiranje malih i srednjih preduzeća sa brojem zaposlenih do 500 i vrednosti neto aktive do € 75 miliona.

ODOBRENI KREDITI EIB U SRBIJI

- APEKS globalni kredit za mala i srednja preduzeća **Završen** 20mil EUR
- Privatni sektor-Srednja i mala preduzeća Evropski putevi **Predlog** 120mil EUR
- Transport-Putevi Kontrola letenja Predlog 47mil EUR
- Transport-Aerodrom Obnova gradske zone Beograd Predlog 90mil EUR
- Obrazovanje Projekat obnove železnica Započet 70mil EUR
- Transport-Železnica Projekat rehabilitacije puteva Započet 95mil EUR
- Transport-Putevi Projekat unapređenja telekomunikacija u EPS-u i Sistema za upravljanje energijom Predlog 22mil EUR
- Energetika-EPS Rehabilitacija sistema prenosa (ukupno 70, 11 za Crnu Goru i 59 za Srbiju) Predlog 59mil EUR
- Energetika-Prenos Hitna rehabilitacija vodovoda (Niš, Novi Sad) Predlog 26mil EUR
- Hitna rehabilitacija zdravstva Predlog 50mil EUR
- Hitna rehabilitacija puteva (66, 16 za crnu Goru i 50 za Srbiju) Započet 50mil EUR
- ukupno alocirano 718mil EUR, a realizovano 456mil EUR

European Bank

for Reconstruction and Development

- Osnovana 1991
- Srbija i Crna Gora (ex SRJ) član od 19. januara 2001
- Najveći investitor u regionu
- Investicije EBRD promovišu:
 - ◆ Strukturne i sektorske reforme
 - ◆ Konkurenciju, privatizaciju i preduzetništvo
 - ◆ Jačanje finansijskih institucija i vladavine prava
 - ◆ Razvoj infrastrukture koja podržava privatni sektor
 - ◆ Primenu snažnog korporativnog upravljanja
 - ◆ Zaštitu prirodne sredine
 - ◆ Nediskriminaciju, transparentnost radi unapredjenja konkurentnosti

Posebna politika EBRD u opštinama i zaštita životne sredine

- Cilj banke je da na nivou opština unapredi efikasnost i ustanovi viši kvalitet usluga koje pružaju lokalne opštinske vlasti, putem investiranjem u nezavisne, dobro organizovane i finansijski održive aktivnosti koje deluju na tržišnim principima.
- EBRD podržava proces tranzicije u smeru decentralizacije koja podrazumeva obavljanje usluga na lokalnim i regionalnim nivoima, komercijalizaciju institucija ili preduzeća koja u opštinama pružaju lokalne usluge i poboljšanje zaštite životne sredine posebno kod novih investicija tako da se sačuvaju prirodni resursi i spreči zagađivanje.

PROJEKTI EBRD u SCG

- Zajmovi za mala i srednja preduzeća, ZAVRŠEN (5mil EUR)
- Daljinsko grejanje Beograd, ZAPOČET (20mil EUR)
- Javni prevoz u Beogradu, ZAPOČET (20mil EUR)
- Modernizacija kontrole letenja, PREDLOG (36mil EUR)
- Podrška beogradskom vodovodu i kanalizaciji, PREDLOG (40mil EUR)
- Projekat oporavka putne mreže, ZAPOČET (76mil EUR)
- Projekat rekonstrukcije JŽ – ŽTP Beograd, ZAPOČET (57mil EUR)
- Rekonstrukcija beogradskog vodovoda, ZAPOČET (20mil EUR)
- Rekonstrukcija drumske infrastrukture BG - NS, PREDLOG (65mil EUR)
- Rekonstrukcija vodovoda i sanitarnog sistema KG, ZAPOČET (5mil EUR)
- Rekonstrukcija vodovoda i sanitarnog sistema - Subotica, ZAPOČET (6.mil EUR)
- Modernizacija i dogradnja kontrole letenja, PREDLOG (36mil EUR)
- Rekonstrukcija energetskeg sektora TE Kostolac B, ZAPOČET (21.5mil EUR)
- Rekonstrukcija elektroenergetskog sektora, ZAPOČET (60.5mil EUR)

REZULTATI u SCG

- Do 31. jula 2005. godine EBRD je potpisala ugovore za 40 projekata u SCG ukupne vrednosti 811 mil EUR
- EBRD je za buduće projekte u SCG mobilisala još 956 mil EUR
- 37% do sada finansiranih projekata su iz privatnog sektora.
- Godišnja skupština EBRD 2005. godine održana je u Beogradu. Akcenat je stavljen na zemlje Zapadnog Balkana i insistira se na prednostima snažne medjusobne saradnje zemalja regiona.

REGIONALNE INICIJATIVE U JUGOISTOČNOJ EVROPI – TRANSPORT I ENERGETIKA

Regionalna infrastruktura u JIE

**Upravno telo za razvoj infrastrukture u JIE
(EC,EBRD,WB,EIB,CEDB,SP) – septembar 2001.
(februar, maj, oktobar 2004. i mart i oktobar 2005.)**

- regionalni pristup (transport, energetika, ekologija)**
- uključivanje u TEN EU**
- investiciona strategija i prioriteti**
- dijalog sa JIE i bilateralnim donatorima**
- baza podataka o regionalnim infrastrukturnim projektima**
- identifikovanje i otklanjanje prepreka**
- kriteriji: tehnički, ekonomski, ekološki, regionalni karakter**

1. Transport - identifikovani i započeti projekti

- 11. juna 2004. potpisan MOU o razvoju bazične regionalne transportne mreže u JIE
- 26. april 2005. Regionalni upravni odbor i ozvaničen rad Transportne observatorije za jugoistočnu Evropu (Beograd)
- U novembru 2005. usvojen Master plan za razvoj transportne infrastrukture u JIE
- 54 projekta vrednosti 5,19 mlrd EUR
- Započeto 45 (4,21 mlrd EUR) + 6 do kraja 2005.
- Potrebne investicije za zapadni Balkan do 2015. su 16 mlrd EUR za 6.000 km puteva i 4.300 km železničke mreže (4+12 mlrd EUR), uz dodatne investicije za luke, aerodrome i rečne puteve (Dunav i Sava)
- Problemi: institucionalni kapacitet, planiranje i održavanje puteva, fiskalne mogućnosti, kapacitet zaduživanja, prelazak granica, intermodalni transport

2. Zajedničko energetske tržište u JIE

- 25. oktobra, u Atini, potpisan Zajednički sporazum o energetici 9 partnera iz JIE i EU (u perspektivi i Turska)
- Uzor: Zajednica za uglj i čelik
- Baroso: mir i stabilnost, Piebalgs: sigurnost u snabdevanju, podrška razvoju sektora
- Primena *acquis communautaire* u energetici, uključujući ekologiju i konkurenciju u oblasti energetike
- Okvir usaglašene politike u investiranju u izgradnju energetske infrastrukture (30 mlrd \$) kako bi se do 2015. dostigli standardi EU – podrška WB i EBRD
- Otvaranje puta za dopremanje gasa u EU sa Bliskog istoka i Kaspijskog regiona i rešavanje energetskih i ekoloških problema JIE
- Neposredan efekat - znatna ulaganja u sektore rudarstva i metalurgije
- Ulaganja u porast energetske efikasnosti
- Regionalni pristup – obnova postojećih kapaciteta košta 18 mlrd \$ ako se radi individualno, a 15,4 mlrd, ako se ulaganja koordiniraju na regionalnom nivou